

پژوهشی در زمینه مقایسه هزینه های لیگ فوتبال ایران با سایر لیگ های آسیا

لیگ فوتبال ایران با ۲ / ۱۳۸ میلیون یورو

قطری جز دو باشگاه الدحیل و السد با ۳۳ / ۷ میلیون یورو و ۲۹ / ۳۰ میلیون یورو، سایر باشگاه ها تقریباً مثل باشگاه های ایرانی هزینه می کنند. این بررسی بار دیگر نشان می دهد که آنچه در حال حاضر مسأله اساسی و حلقه گمشده چرخه اقتصاد فوتبال ایران است، هزینه های باشگاه ها نیست. بلکه ناهمخوانی این هزینه ها با درآمدهای آنهاست که موجب ورشکستگی در فوتبال ایران شده است. این واقعیت که ما تنها در هزینه های فوتبال مان توانسته ایم خود را به لیگ های حرفه ای آسیا نزدیک کنیم اما حتی نیمی از آن در درآمدزایی هم موفق نبوده ایم. طبیعی است که وقتی نمی توانیم درآمد بیشتری کسب کنیم، مجبوریم هزینه ها را کاهش دهیم. این اتفاق اما در فوتبال ایران رخ نمی دهد و چرخه معیوب ادامه دارد.

که هر چه لیگ های فوتبال حرفه ای تر هستند، مثل جی لیگ ژاپن، میزان هزینه باشگاه ها به هم نزدیک تر است و همه تیم ها در یک رنج مشخصی خرج کرده اند که اتفاقاً از تیم های برتر لیگ هایی مثل لیگ چین و عربستان کم هزینه تر هستند. با این حال اما در لیگ هایی مثل عربستان فاصله بین هزینه برای باشگاه های مختلف به طرز عجیبی زیاد است. در لیگ عربستان پر هزینه ترین باشگاه النصر است که با ۵۸ / ۸ میلیون یورو مقابل باشگاهی چون البطین با ۱ / ۹۳ میلیون یورو قرار می گیرد.

نکته دیگری که در این پژوهش به چشم می خورد، نزدیکی تقریبی هزینه های لیگ فوتبال ایران با لیگ ستارگان قطر است. علی رغم تصور عمومی که از هزینه های زیاد برای تیم های قطری خبر می دهد اما در واقعیت باشگاه های

اقتصاد فوتبال ایران، با بدهی هایی که باشگاه ها به بار آورده اند، اقتصادی ورشکسته است. هزینه های بالای باشگاه ها که براساس هیچ استاندارد با درآمدهای ناچیز فوتبال ایران نمی خواند، باشگاه ها را به سمت شکایت های پرتعداد بازیکنان و مربیان خارجی و بسته شدن پنجره های نقل و انتقالی پیش برده است.

سردرگمی اقتصادی در فوتبالی که بیشتر باشگاه هایش دولتی هستند و به صورت مستقیم یا غیرمستقیم از بودجه های دولتی هزینه می کنند، به یکی از سؤال های اساسی فوتبال ایران تبدیل شده است. درست است که فعلاً راهکار موقت برای جلوگیری از زیان بیشتر باشگاه ها، ممنوعیت عقد قرارداد با بازیکن و مربی خارجی پیشنهاد شده است اما بدون شک حتی پیشنهاد دهندگان این قانون هم به دنبال پاسخی اساسی برای این سؤال هستند که چطور می توانند به وضعیت ناپسaman اقتصاد فوتبال ایران پایان داد؟ برای رسیدن به این پاسخ، لازم است که در ابتدا آگاهی درستی از وضعیت هزینه باشگاه های ایرانی و مقایسه این هزینه با دیگر لیگ های حرفه ای آسیایی داشته باشیم.

اینکه مجموع هزینه یا ارزش لیگ فوتبال ایران چقدر است و این هزینه در مقایسه با سایر لیگ های آسیایی به چه صورت خواهد بود؟

با این پیش فرض که قیاس فوق بتواند در مسیر رسیدن به پاسخ سؤالات اقتصادی فوتبال کمک کننده باشد، پژوهشی انجام شده است که نتایج این پژوهش را در این گزارش می خوانید.

دکتر رضا محمدکاظمی، دانشیار دانشکده کارآفرینی دانشگاه تهران و کارشناس رسمی دادگستری در امور ورزشی در پژوهشی با عنوان «چرخه اقتصاد لیگ فوتبال ایران» هزینه های تیم های حاضر در لیگ برتر فوتبال ایران را تخمین زده و این هزینه را با دیگر لیگ های فوتبال آسیا مقایسه کرده است. نتایج تخمین این هزینه ها در جدول آمده است.

محاسبه این هزینه ها به یورو، لیگ فوتبال ایران را دارای ارزشی برابر ۱۳۸ / ۲ میلیون یورو می سازد.

رقمی که مقایسه آن با سایر لیگ های فوتبال آسیایی، ایران را بعد از سوپر لیگ چین، جی لیگ ژاپن، لیگ حرفه ای عربستان، کی لیگ کره جنوبی و لیگ ستارگان قطر از نظر میزان هزینه در مقام ششم قرار می دهد.

نگاهی به میزان هزینه این لیگ ها هم البته در نوع خود جالب است. سوپر لیگ چین با ۳۸۱ / ۸۹ میلیون یورو پرهزینه ترین لیگ فوتبال آسیایی است. بعد از آن جی لیگ ژاپن با ۳۰۸ / ۵۸ میلیون یورو، لیگ عربستان با ۲۸۸ / ۸۰ میلیون یورو، کی لیگ کره جنوبی با ۱۵۱ / ۲۳ میلیون یورو و لیگ ستارگان قطر با ۱۵۷ / ۳۳ میلیون یورو قرار گرفته اند.

نکته قابل توجه اینجا است که فارغ از میزان هزینه کلی لیگ ها، وقتی هزینه هر باشگاه در لیگ های مختلف آسیایی را نگاه می کنیم به این نتیجه مهم می رسیم

باشگاه	تخمین	هزینه ها	مالک
پرسپولیس	۲۰۰ - ۲۲۰ میلیارد تومان	دولتی	وزارت ورزش و جوانان
استقلال	۱۵۰ - ۱۸۰ میلیارد تومان	دولتی	وزارت ورزش و جوانان
فولاد	۷۰ - ۸۰ میلیارد تومان	دولتی	فولاد خوزستان
تراکتور	۸۰ - ۱۰۰ میلیارد تومان	خصوصی	محمدرضا نوزی
سپاهان	۱۰۰ - ۱۲۰ میلیارد تومان	دولتی	فولاد مبارکه سپاهان
شهر خودرو	۷۰ - ۸۰ میلیارد تومان	خصوصی	فرهاد حمیداوی
صنعت نفت آبادان	۳۰ - ۵۰ میلیارد تومان	دولتی	وزارت نفت
نفت مسجد سلیمان	۲۰ - ۳۰ میلیارد تومان	دولتی	وزارت نفت
نساجی مازندران	۳۰ - ۴۰ میلیارد تومان	خصوصی	رضاحدادیان
گل گهر سیرجان	۱۳۰ - ۱۵۰ میلیارد تومان	دولتی	گل گهر سیرجان
ماشین سازی	۳۰ - ۵۰ میلیارد تومان	خصوصی	محمد پوررضایی
ذوب آهن	۵۰ - ۷۰ میلیارد تومان	دولتی	ذوب آهن
پیکان	۳۰ - ۵۰ میلیارد تومان	دولتی	ایران خودرو
سایپا	۳۰ - ۴۰ میلیارد تومان	دولتی	سایپا
مس رفسنجان	۷۰ - ۸۰ میلیارد تومان	دولتی	مس رفسنجان
آلومینیوم اراک	۴۰ - ۶۰ میلیارد تومان	دولتی	آلومینیوم اراک